כז: תפלת השחר פרק רביעי ברכות

ולא אחורי רבו. פירש רש"י משום יוהרא ויש מפרש שנגלה כמשמעותו לרבו: **והנותן** שלום לרבו והמחזיר שלום. פירוש כשאר בני אדם שאינו אומר שלום עליך רבי והיינו דאמרינן (נ"ק דף עג:) כדי שאילת תלמיד לרב מי גמי ההוא לגמהלה קאמר וכתלמיד מבר דשרי ככל הני דלקמן: **הואיל והתפלל** וכו'. הכא נמי מימא (ה) לענין (ו) מומרא ומאמי שרי ליה ובקונטרס פי' כפנים אחר: **שאני** צבור. מע"ג דלא מטא זמן (ז) אין (ח) איסורא איסור בעשיית מלאכה אף על גב דטעותא הוא: **צלי של מוצאי שבת** וכו'. יש לומר דהכא מיירי שיש לו לורך מצוה לעשות במוצאי שבת כגון לגמר למול תינוק ולא יהיה לו יין להבדלה אם לא יקדיש דומיי לריך להוסיף מחול על הקדש דאוריתא אבל בחנם לא ופשיטא שלא היו ממהרים להבדיל והתפלל של מוצאי שבת בשבת דגם במלאכה אסור עם חשיכה:

הלכה כדברי האומר רשות. לאו דוקא רשות אלא כדפרישית לעיל (ד' כו.) ולכן נקלא רשות לבטלה עבור מצוה אחרת העומדת:

והלכתא כוותיה דרב. ונגלה דלכך תקנו פסוקיס וקדיש בין גאולה לתפלה דרשות היא (ע' תוס' לעיל ד: ד"ה אמר ר"י):

ולא אחורי רבו. פירש רש"י משום יוהרא ויש מפרש שנגלה כמשמעותו לרבו: **והנותן** שלום לרבו והמחזיר שלום. פירוש כשאר בני אדם שאינו אומר שלום עליך רבי והיינו דאמרינן (נ"ק דף עג:) כדי שאילת תלמיד לרב מי גמי ההוא לגמהלה קאמר וכתלמיד מבר דשרי ככל הני דלקמן: **הואיל והתפלל** וכו'. הכא נמי מימא (ה) לענין (ו) מומרא ומאמי שרי ליה ובקונטרס פי' כפנים אחר: **שאני** צבור. מע"ג דלא מטא זמן (ז) אין (ח) איסורא איסור בעשיית מלאכה אף על גב דטעותא הוא: **צלי של מוצאי שבת** וכו'. יש לומר דהכא מיירי שיש לו לורך מצוה לעשות במוצאי שבת כגון לגמר למול תינוק ולא יהיה לו יין להבדלה אם לא יקדיש דומיי לריך להוסיף מחול על הקדש דאוריתא אבל בחנם לא ופשיטא שלא היו ממהרים להבדיל והתפלל של מוצאי שבת בשבת דגם במלאכה אסור עם חשיכה:

הלכה כדברי האומר רשות. לאו דוקא רשות אלא כדפרישית לעיל (ד' כו.) ולכן נקלא רשות לבטלה עבור מצוה אחרת העומדת:

והלכתא כוותיה דרב. ונגלה דלכך תקנו פסוקיס וקדיש בין גאולה לתפלה דרשות היא (ע' תוס' לעיל ד: ד"ה אמר ר"י):

לא [א]כנגד רבו ולא אחורי רבו ותניא רבי אליעזר אומר המתפלל אחורי רבו [ב]והנותן שלום לרבו [ג]והמחזיר שלום לרבו [ד]והחולק על ישיבתו של רבו והאומר [ה]דבר שלא שמע מפי רבו גורם לשכינה שתסתלק מישראל שאני רבי ירמיה בר אבא [ו]דתלמיד חבר הוה והיינו [ז]דקאמר ליה רבי ירמיה בר אבא לרב מי בדלת אמר ליה אין בדילנא ולא אמר מי בדיל מר ומי בדיל והאמר רבי אבין פעם אחת התפלל רבי של שבת בערב שבת ונכנס למרחץ ויצא ושנה לן פרקין ועדיין לא חשכה [ז]אמר רבא ההוא דנכנס להזיע [ח]וקודם גזירה הוה איני והא אביי שרא ליה לרב דימי בר ליואי לכברויי סלי ההוא [ט]טעותא הואי וטעותא מי הדרא והא אמר אבידן פעם אחת נתקשרו שמים בעבים כסבורים העם לומר חשכה הוא ונכנסו לבית הכנסת והתפללו של מוצאי שבת בשבת ונתפזרו העבים וזרחה החמה ובאו ושאלו את רבי ואמר הואיל והתפללו התפללו שאני [י]צבור דלא מטרחינן להו: א"ר חייא בר אבין רב צלי של שבת בערב שבת רבי יאשיה מצלי של מוצאי שבת בשבת רב צלי של שבת בערב שבת אומר קדושה על הכוס או אינו אומר קדושה על הכוס ת"ש דאמר רב נחמן אמר שמואל [יא]מתפלל אדם של שבת בערב שבת ואומר קדושה על הכוס והלכתא כוותיה רבי יאשיה מצלי של מוצאי שבת בשבת אומר הבדלה על הכוס או אינו אומר הבדלה על הכוס ת"ש דאמר רב יהודה אמר שמואל [יב]מתפלל אדם של מוצאי שבת בשבת ואומר הבדלה על הכוס אמר ר' זירא אמר רבי אסי אמר ר' אלעזר א"ר חנינא אמר רב בצד עמוד זה התפלל ר' ישמעאל בר' יוסי של שבת בערב שבת כי אתא עולא אמר בצד תמרה הוה ולא בצד עמוד הוה ולא ר' ישמעאל ברבי יוסי הוה אלא ר' אלעזר בר' יוסי הוה ולא של שבת בערב שבת הוה אלא של מוצאי שבת בשבת הוה: תפלת הערב אין לה קבע: מאי אין לה קבע אילימא דאי בעי מצלי כוליה ליליא ליתני תפלת הערב כל הלילה אלא מאי אין לה קבע כמאן דאמר [יג]תפלת ערבית רשות דאמר רב יהודה אמר שמואל תפלת ערבית רבן גמליאל אומר חובה ר' יהושע אומר [יד]רשות אמר אביי הלכה כדברי האומר חובה ורבא אמר [טו]הלכה כדברי האומר רשות. ת"ר מעשה בתלמיד אחד שבא לפני ר' יהושע א"ל תפלת ערבית רשות או חובה אמר ליה רשות בא לפני רבן גמליאל א"ל תפלת ערבית רשות או חובה א"ל א"ל והלא ר' יהושע אמר לי רשות א"ל [טז]המתן עד שיכנסו בעלי תריסין לבית המדרש כשנכנסו בעלי תריסין עמד השואל ושאל תפלת ערבית רשות או חובה א"ל רבן גמליאל חובה אמר להם רבן גמליאל לחכמים כלום יש אדם שחולק בדבר זה אמר ליה ר' יהושע לאו א"ל והלא משמך אמרו לי רשות אמר ליה יהושע עמוד על רגליך ויעידו בך עמד רבי יהושע על רגליו ואמר אלמלא אני חי והוא מת יכול החי להכחיש את המת ועכשיו שאני חי והוא חי היאך יכול החי להכחיש את החי היה רבן גמליאל יושב ודורש ור' יהושע עומד על רגליו עד שרננו כל העם ואמרו לחוצפית התורגמן עמוד ועמד אמרי עד כמה נצעריה וניזיל בר"ה אשתקד צעריה בבכורות במעשה דר' צדוק צעריה הכא נמי צעריה תא ונעבריה מאן נוקים ליה נוקמיה לרבי יהושע בעל מעשה הוא נוקמיה לר' עקיבא דילמא עניש ליה דלית ליה זכות אבות אלא נוקמיה לר' אלעזר בן עזריה דהוא חכם והוא עשיר והוא עשירי לעזרא הוא חכם דאי מקשי ליה מפרק ליה והוא עשיר דאי אית ליה לפלוחי לבי קיסר אף הוא אזל ופלח והוא עשירי לעזרא דאית ליה זכות אבות ולא מצי עניש ליה אתו ואמרו ליה ניחא ליה למר דליהוי ריש מתיבתא אמר להו איזיל ואימליך באינשי ביתי אזל ואמליך בדביתהו אמרה ליה דלמא

בר"ה צעריה בבכורות צעריה. האי דצעריה בראש השנה שנני הוא בפרק אם אינן מכיריו אותו (דף כה:) דתנן ועוד באו שנים ואמרו ראינוהו בזמנו שלח לו רבן גמליאל בחר אני עליך שתבא אצלי בפקלץ ובמעותיך ביום הכפורים שחל להיות בשבת (דף כה:) ובפרק כל פטולי המקדשים (דף מ:) פירשו מעשה (אחר) שאירע לר' יהושע עם רבן גמליאל דכסיף ליה קמי רבנן והעמידו על רגליו ברבים עד שנענכנה קנאה בלב כל העם שהיו לשם ושיתקו את המתורגמן וזו היא הנירסא של זו המעשה ר' צדוק הוה ליה בוכרא רמא ליה שערי בסלי נצרין של ערבה קלופה בהרי דאיכל איכזב שיפוחיה אתא לקמיה דר' יהושע אמר ליה כלום חלקנו בין בור לחבר אמר ליה הין בא לפני רבן גמליאל אמר ליה לאו אמר ליה והלא ר' יהושע אמר לי המתן עד שיכנסו בעלי תריסין לבית המדרש כיון שנכנסו עמד השואל ושאל כלום חלקנו בין בור לחבר אמר לו ר' יהושע לאו אמר לו רבן גמליאל והלא משמך אמרו לי הין אמר לו עמוד על רגליך ויעידו בך עמד ר' יהושע על רגליו ואמר אלמלי אני (מת) (חי) והוא (חי) (מת) יכול החי להכחיש את (החי) (המת) עכשיו שאני חי והוא חי היאך יכול להכחיש את החי? היה רבן גמליאל יושב ודורש ור' יהושע עומד על שרעינו עד שרננו כל העם ואמרו לחוצפית התורגמן העמד: נוקי לר' עקיבא ליה זכות אבות. איתה בסנהדרין בפרק כל ישראל יש להן חלק (דף צז) מבני בניו בן סיסרא למדו תורה בירושלים ומאן אינון ר' עקיבא ואיתה נמי בפ' הניזקין המסכת ניטול (דף נח:) נוקי לר' אלעזר בן עזריה שהוא חכם ועשיר והוא עשירי לעזרא הסופר. החכמה שלו גלויה היא ידידות הלא תוראה היאך אמר ר' יהושע אין דור יתום שר' אלעזר בן עזריה שרוי בתוכו באותה המעשה האמור במסכת חגיגה בפרק א' (דף ג) והעושר שלו נמי כבר נרסי' בפרק (במה אשה) [צ"ל במה בהמה] (שבת דף נד) ר"ב אלפי עגלי הוה מעשר ר' אלעזר בן עזריה מעדריה כל שתא ובמס' קידושין בפרק האיש מקדש (דף מס) על מנת שאני עשיר אין אומרים כר' אלעזר בן חרסום וכר' אלעזר בן עזריה ויישמוט לעזרא הסופר נמי איתה במנחות בפרק כל המנחות באות מצה (דף נ) אמרו ליה רבנן לר' פרידא (רב עזיא) [ר' עזרא] בריה דרב אבטולס דהוא עשירי לר' אלעזר בן עזריה דהוא עשירי לעזרא קאי אבבא ובנטרא דפיקרין דבני מערבא (הלכה ח) וגם (בספתים בפרק חמיר) [צ"ל בתענית פ"ד ה"א] גרסינן הלכו וסינו את ר' אלעזר בן עזריה בן י"ז שנה ונתמלא כל ראשו שיבה והיה ר' עקיבא יושב ומצטער ואומר לא שהוא כן תורה יותר ממני אלא שהוא בן גדולים יותר ממני אשרי אדם שזכו לו אבותיו אשרי אדם שיש לו יתר להתלות בה ומה היתה יתירותו של ר' אלעזר בן עזריה שהיה עשירי לעזרא:

עין משפט נר מצוה

כג א מיי' פ"ה מהלי' ת"ת הלכה ו סמג עשין יט טוש"ע ס"ר ס' ל סעיף ה: [וכריב"ש המג סעיף מז]:
כד ב מיי' שם הלי' ה סמג עשין יג טוש"ע י"ד סי' רמב סעיף מז:
כה ג מיי' שם הלי' ב טוש"ע שם סעי' ב [ג]:
כו ד מיי' שם הלכה ט טוש"ע שם סעי' מד:
כז ה מיי' שם טוש"ע א"ח סימן ל סעיף כה:
כח ו ז ש"ע א"ח סימן רסג סעיף יד:
כט ח מיי' פ"ג מהלכות תפלה הלי' ו וספ"ט מהלכות שבת הלי' י"ח סמג עשין מט טור שו"ע א"ח סי' רסו סעיף ב:
ל ט מיי' ופמג שם טור ש"ע א"ח סי' לג סעיף ג:
לא י מיי' פ"ג מהלכות תפלה הלכה ו:
לב כ מיי' פ"ה מהל' תפלה הלכה ו וס"ג הלי' ו ז וס"ט הלכה ט סמג עשין יט טור א"ח סי' ריב הלי לו:

רבינו חננאל

הוקשה חפלת מנחה לחמיד של כין הערבים אלא לקטת שנאמר הכון תפילתי קטרת לפניך וגו'. ותו הא דאמר ר' [אליעזר] הערשה תפילתו קבע אין תפילתו תחנונים, איקמה אביי בר אבין ור' חנינה בר אבין כל שאינו מתפלל עם דמדומי חמה, דאמר ר' חייא בר אבא א"ר יוחנן מצוה להתפלל עם דמדומי חמה שנאמר ויראון עם שמש, ואע"ג דלייטי עלה במערבא, הני מילי מאן דמאחר ספי, אבל קדים ביאת שמש כמעט שפיר דמי. ירושלמי ר' יוסי בר חנינא הוה מצלי עם דמדומי חמה שנא' על זאת יתפלל כל חסיד אליך לעת מצוא, לעת מצוא של יום. ואע"ג דשעת תפילת מנחה משש שעות ומחצה ולמעלה עד הערב, מאן דמצלי (לה) מפלג מנחה קטנה ולמעלה שפי עדיף, ובלבד שלא ידחה את השעה.

[והאומר דבר הוה שמע מרבו. פי', שלא לומר דבר שלא שמע מרבו מעולם). [דקאמר ליה רבי ירמיה בר אבא לרב מיבדלת. כיון דאת מצלי של שבת מבערב יום אי בדלת וקבלת שבת עליך, וא"ל בדילנא). [וקודם גזירה הוי. עי' פי' ר"ח שבת מ, א). פעם אחת נתקשרו שמים בעבים כסבורים העם לומר חשכה היא ונכנסו לבית הכנסת והתפללו של מוצאי שבת בשבת ונתפזרו העבים וזרחה החמה וכו'. מעשה היה בימי אבוחינו הקדושים ז"ל, פעם אחת ערב שבת היה יום המעונן, וכסבורין העם שחשיכה והדליקו את הנירות, ולא הספיקו להתפלל מנחה עד שנשבה הרוח ונתפזרו העבים וראו השמש, ולא התפללו ערבית והיה שהות ביום והתחילו הנרות לכבות. ושאלו לחכמי הדור ואמרו, שאותם שהדליקו הנרות אסורין להדליק ולעשות מלאכה, משום שכבר קבלו עליהם את השבת, אבל שאר אנשי בית מותרין להדליק נר אחר, אבל באותו נר שהדליק לשם שבת אסור לינע בו ולהוסיף עליו שמן, ואפילו אם כבה אסור לטלטלו וליגע בו עד מוצאי שבת, אבל איש אחר מותר להדליק נר אחר. ת"ש דאמר רב נחמן אמר שמואל מתפלל אדם של שבת בערב שבת ואומר קדושה על הכוס וכו'. וכך עלתה שמועה זו, כל המתפלל של שבת בערב שבת מדעתו כלא טעות, חייב לשבות ממלאכה מיד, שכבר קבל עליו את השבת ומוסיפין מחול על הקדש, ואי בעאי מיכל מקדש, ואע"ג דעדיין לא חשכה לילי שבת. וכן המתפלל שמונה עשרה ברכות של מוצאי שבת הבדלה על הכוס מיד, ואע"פ כן אסור במלאכה עד שתחשך. מאי אין לו קבע כמאן דאמר תפלת ערבית רשות. שהלכה כר' יהושע דאמר רשות, משום דרב ושמואל הלכה כרב באמורי דתפלה אסורא היא, והא דאמר בפ"ק בברייתא אי בעית אימא לאפוקי מאמן דאמר תפלה ערבית רשות קמ"ל דחובה, ההיא ברייתא סוברת בתפילת ערבית כרבן גמליאל ולית הלכתא כוותיה. [והני מילי] מי שלא נהג להתפלל אבל אם נהג להתפלל, נעשית עליו חובה ואמור לבטלה. **תנו רבנן מעשה בתלמיד אחד שבא לפני ר' יהושע, א"ל תפלת ערבית רשות או חובה אמר ליה רשות.** נקטינן מרבותיו שמה שאמר ר' יהושע רשות, במקום שלא נהגו להתפלל כלל, ואותו תלמיד הוא שלא דיקדק, וכששאל רבן גמליאל כלום יש אדם חולק בדבר זה, השיבו ר' יהושע לאו, מפני שהיה אומר בדעתו שגם רבן גמליאל מודה שהיא רשות, וכיון ששמע שהוזרה לחובה חזר בו. יספוך בזה שאמרו אם באין אנו לדון אחר רבן גמליאל צריכין אנו לדון אחר כל בית דין שעמד מימות משה. ולא עוד אלא שר' יהושע לא הוזה רשות אלא במקום שלא נהגו להתפלל תפילת הערבית כלל, ולפיכך אמר ר' יהושע שלא אמר שהוא רשות, וח"ו שכפר, כי בדעתו אמר, שלא אמרתי לו שהיא רשות לנערי אפילו במקום שנהגו, כי דב"ש במקום שנהגו (שלא לעשות כלל) [נעשית עליהן חובה] והתלמיד הוא שלא דיקדק (עליהן חובה), והאידנא פשט דבר זה ונהגו כל ישראל ונעשית חובה, דהא דר דאסיק לקמן (ולפיכך א"ר יהושע שלא אמר שהוא רשות) אם טעה ולא הזכיר של ר"ח, ערבית אין מחזירין אותו לפי שאין מקדשין את החדש (רשות ח"ו שכפר בו שלא בלילה אלא ביום. ש"מ דאי טעה בוולתי ר"ח כגון בשבתות וי"ט מחזירין אותו כמו בחפילת חובה. אלא נוקמיה לר' אלעזר בן עזריה. למה לא מינו לר' אליעזר בן הורקנוס ומינו לר' אלעזר בן עזריה לנשיא שהיה תלמידו, מפני שהיה זקן מאוד, ותניא בפרק אחד דיני ממונות אין מושיבין בסנהדרין זקן וסרים ומי שאין לו בנים ואכזרי.

מסורת הש"ס

(א) פנהדרין קי. וש"נ. (ב) סוכה דף מ: ופוף מסכת סנה. (ג) (פירוקין מ:). (ד) (כילה לב.). (ה) (לעיל ד: שבת מ:). (ו) פ"פ רשות והלכתא כדברי האומר מוהא דרב אמר כדברי האומר רשות ע' יומא דף פז:. (ז) (בכורות לו. וש"ס כתוס'). (ח) (שיין לדף כה.). (ט) (לעיל לומתמא כל"ל רש"ל, י) פיין רש"ל וכ"ל.

הגהות הב"ח

(ה) תוס' ד"ה הואיל וכו' נמי מימא לענין מלאכה ומאמי שרי: (ב) ד"ה שאני וכו' אין איסור בעשיית כל"ל ותיבת איסורא נמחק:

גליון הש"ם

גמ' והמחזיר שלום לרבו. גר"ר ובמ"ש ליתא לפא והמחזיר שלום לרבו: שם התלמיד חבר הוה. עיין קדושין ד' מ"ו ע"ש תוס' ד"ה נלמ"ו: שם וקדם נזירה הוה. ע' שבת ד' מ' מ"ש בכ"מ ד"ה דאמ' מעמה. ובכ"מ נמחקו: שם:

מוסף תוספות

א בתוס' ר"י כתב, וכן הוא וראי (דהלכתא כרב) ממה שתקנו פסוקים בין השכיבנו לתפלת ערבית וכן קדיש שלא תקנו בשל שחרית ש"מ דקי"ל תפלת ערבית רשות.

מוסף רש"י

דתלמיד חבר הוה. חסס כמותו אלא שלמד ממנו דבר אחד לו יותר (שרובין מז). מי בדלת. פפס אחת נתקשרו שמים בעבים והתפלל רב של שבת מבעוד יום ואמר ליה רב ירמיה לרב מי בדלת מן המלאכה מתקבלת עליך שבת (שרובין מ:). **תפלת ערבית רשות.** מפני שאין מגיד הקפר אלנים ומאמרים שאין מתבנין כסדרן (שבת מ:). **בעלי תריסין.** מגיגים, אלמידי חכמים הנלמדים גמלאכה של תורה (בכורות לו:). **יכול החי להכחיש את המת.** היימי יכול לכחמים ולומר לא אמרתי (שם). **היאך יכול החי להכחיש את החי.** הלי כך אמרתי ומחכי כי (שם).

רב ניסים גאון

אמר רבא [כו' לחזיע וקודם גזירה. איתה מיפרשה בפס' שבת כפ' כיצה (דף מ:) אמר ר' שמעון בן פזי אמר ר' יהושע בן לוי משום בר קפרא בתחילה היו ריחצין בחמין שהוחמו מערב שבת כו' ראו שאין הדבר עומד התירו להן חמי טבריא עדיין ויצה בקלוסה עומדת הדיעונו בבאן כי רבי שהתפלל של שבת בערב שבת כבר קיבלה לשבת עליה ואחייב לשבת ונאסרו עליו החמין לרחץ בהן ולא נכנס כמרחץ אלא להזיע בלבד וזה המעשה היה קדם שנורו חכמים על הזיעה לפי מה שיש בהלכה שהזכרנה אסרו להן להזיע: **אמרי** [עד] כמה נצעריה וניזיל בר"ה צעריה בבכורות צעריה. האי דצעריה בראש השנה שנני הוא בפרק אם אינן מכיריו אותו (דף כה:) דתנן ועוד באו שנים ואמרו ראינוהו בזמנו שלח לו רבן גמליאל בחר אני עליך שתבא אצלי בפקלץ ובמעותיך ביום הכפורים שחל להיות בשבת (עיר) בפרק כל פטולי המקדשים (דף מ:) פירשו מעשה (אחר) שאירע לר' יהושע עם רבן גמליאל דכסיף ליה קמי רבנן והעמידו על רגליו ברבים עד שנענכנה קנאה בלב כל העם ושיתקו את המתורגמן וזו היא הנירסא של זו המעשה ר' צדוק הוה ליה בוכרא רמא ליה שערי בסלי נצרין של ערבה קלופה בהרי דאיכל איכזב שיפוחיה אתא לקמיה דר' יהושע אמר ליה כלום חלקנו בין בור לחבר אמר ליה הין בא לפני רבן גמליאל אמר ליה לאו אמר ליה והלא ר' יהושע אמר לי המתן עד שיכנסו בעלי תריסין לבית המדרש כיון שנכנסו עמד השואל ושאל כלום חלקנו בין בור לחבר אמר לו ר' יהושע לאו אמר לו רבן גמליאל והלא משמך אמרו לי הין אמר לו עמוד על רגליך ויעידו בך עמד ר' יהושע על רגליו ואמר אלמלי אני (מת) (חי) והוא (חי) (מת) יכול החי להכחיש את (החי) (המת) עכשיו שאני חי והוא חי היאך יכול להכחיש את החי? היה רבן גמליאל יושב ודורש ור' יהושע עומד על שרעינו עד שרננו כל העם ואמרו לחוצפית התורגמן העמד: נוקי לר' עקיבא ליה זכות אבות. איתה בסנהדרין בפרק כל ישראל יש להן חלק (דף צז) מבני בניו בן סיסרא למדו תורה בירושלים ומאן אינון ר' עקיבא ואיתה נמי בפ' הניזקין המסכת ניטול (דף נח:) נוקי לר' אלעזר בן עזריה שהוא חכם ועשיר והוא עשירי לעזרא הסופר. החכמה שלו גלויה היא ידידות הלא תוראה היאך אמר ר' יהושע אין דור יתום שר' אלעזר בן עזריה שרוי בתוכו באותה המעשה האמור במסכת חגיגה בפרק א' (דף ג) והעושר שלו נמי כבר נרסי' בפרק (במה אשה) [צ"ל במה בהמה] (שבת דף נד) ר"ב אלפי עגלי הוה מעשר ר' אלעזר בן עזריה מעדריה כל שתא ובמס' קידושין בפרק האיש מקדש (דף מס) על מנת שאני עשיר אין אומרים כר' אלעזר בן חרסום וכר' אלעזר בן עזריה ויישמוט לעזרא הסופר נמי איתה במנחות בפרק כל המנחות באות מצה (דף נ) אמרו ליה רבנן לר' פרידא (רב עזיא) [ר' עזרא] בריה דרב אבטולס דהוא עשירי לר' אלעזר בן עזריה דהוא עשירי לעזרא קאי אבבא ובנטרא דפיקרין דבני מערבא (הלכה ח) וגם (בספתים בפרק חמיר) [צ"ל בתענית פ"ד ה"א] גרסינן הלכו וסינו את ר' אלעזר בן עזריה בן י"ז שנה ונתמלא כל ראשו שיבה והיה ר' עקיבא יושב ומצטער ואומר לא שהוא כן תורה יותר ממני אלא שהוא בן גדולים יותר ממני אשרי אדם שזכו לו אבותיו אשרי אדם שיש לו יתר להתלות בה ומה היתה יתירותו של ר' אלעזר בן עזריה שהיה עשירי לעזרא:

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com